

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Hakkâri Milletvekili

19 Nisan 2026 tarihinde Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı Dibekli (Awerd) köyü yakınlarında, dere debisinin ani yükselmesine bağlı olarak karayolu platformunda çökme meydana gelmiş; Yüksekova-Yeniköprü hattında, T2 tünel viyadüğü altındaki yol kesiminde asfaltın kenar bölümü çökmüş ve sürücüler için ciddi bir güvenlik riski oluşmuştur.

On gündür Hakkâri-Van 400-36 Devlet Yolu'nun Akçalı mevkiinde aralıklarla meydana gelen heyelanlar nedeniyle ulaşım zaman zaman kesintiye uğramış, kontrollü geçiş uygulamalarıyla sınırlı düzeyde sağlanabilmektedir. Ancak 20 Nisan 2026 tarihi itibarıyla Hakkâri Valiliği tarafından yapılan açıklama doğrultusunda, devam eden kuvvetli yağışlar ve zemin instabilitesinin oluşturduğu yüksek risk gerekçesiyle söz konusu güzergâh tamamen ulaşıma kapatılmıştır. Bu süreçte müdahale çalışmalarının da kesintiye uğraması, bölgedeki riskin süreklilik arz ettiğini ve mevcut altyapının afet koşullarına karşı kırılganlığını açık biçimde ortaya koymuştur.

Bununla eş zamanlı olarak Derecik-Şemdinli hattında Yaylapınar ve Boğazköy mevkilerinde etkisini artıran şiddetli yağışlar sonucu sel ve taşkınlar meydana gelmiş; birden fazla ana ulaşım hattının eşzamanlı biçimde devre dışı kalması, Hakkâri'nin erişilebilirliğini fiilen ortadan kaldırmıştır. Yurttaşların iş makineleriyle taşınmak zorunda bırakılması, kamusal hizmet sunumunun sürekliliği bakımından kabul edilemez bir yönetsel zafiyeti gözler önüne sermiştir.

Bu tablo, tekil ve öngörülemez doğa olaylarıyla açıklanamayacak kadar süreklilik arz etmektedir. Aynı güzergâhlarda her yağış sonrası benzer hasarların meydana gelmesi; risk analizi, zemin etüdü, drenaj planlaması ve afet önleme politikalarının sistematik biçimde ihmal edildiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, kamu yönetiminin önleyici değil, yalnızca kriz anına sıkışmış reaktif bir anlayışla hareket ettiğini göstermektedir.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen sosyal devlet ilkesi ve 5'inci maddesinde devlete yüklenen "kişilerin refah, huzur ve güvenliğini sağlama" görevi; ayrıca 56'ncı maddede güvenli çevrede yaşama hakkı ile birlikte değerlendirildiğinde, ulaşım altyapısının sürekliliğinin sağlanması bir tercih değil, anayasal bir yükümlülüktür. Bunun yanı sıra 5902 sayılı Kanun ve ilgili afet yönetimi mevzuatı uyarınca, "genel hayata etkili" durumlarda idarenin görevi yalnızca müdahale etmek değil; riskleri önceden bertaraf etmek, zarar azaltıcı önlemleri almak ve alternatif sistemleri devreye sokmaktır.

Buna rağmen;

- Hakkâri'nin Van ile olan tek ana ulaşım hattının, günlerdir aralıklarla kontrollü geçişlere izin verilerek sürdürülebilirliğinin sağlanmaya çalışıldığı; ancak 20 Nisan 2026 tarihi itibarıyla alınan idari karar doğrultusunda tamamen ulaşımına kapatıldığı gerçeği, bölgenin ulaşım güvenliği ve sürekliliği açısından ciddi bir yapısal kırılganlığa işaret etmektedir.
- Alternatif güzergâhların oluşturulmaması,
- Aynı bölgelerde tekrar eden heyelan ve çökme risklerine karşı kalıcı mühendislik çözümlerinin hayata geçirilmemesi,
- Yurttaşların temel hizmetlere erişiminin kesintiye uğraması

İdarenin açık bir planlama eksikliği ve kurumsal sorumluluktan kaçınma pratiği içinde olduğunu göstermektedir.

Ulaşım hakkı, çağdaş kamu yönetimi anlayışında temel bir kamusal hizmettir. Bir ilin ana arterinin günlerce kapalı kalması, yalnızca teknik bir sorun değil; yaşam hakkını doğrudan etkileyen çoklu bir kriz durumudur. Bu bağlamda Hakkâri'de yaşananlar, afet yönetimi terminolojisi açısından “genel hayata etkili afet” niteliğini fazlasıyla karşılamakta olup, ilin afet kapsamına alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Sonuç olarak ortaya çıkan tablo; doğa olaylarının değil, yıllardır biriken yapısal ihmalin, öngörü eksikliğinin ve kamusal sorumluluk zafiyetinin doğrudan sonucudur. Parçalı, gecikmeli ve geçici müdahalelerle sürdürülen bu yaklaşım sürdürülemez olup, merkezi idarenin bu kronikleşmiş soruna karşı derhal bütüncül, bilimsel ve kalıcı bir çözüm planını devreye alması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri'de on gündür aralıklarla devam eden heyelanlar, yol çökmesi ve ulaşım kesintilerinin; 20 Nisan 2026 itibarıyla ana ulaşım hattının tamamen kapatılmasına kadar varan sonuçlar doğurduğu dikkate alındığında, bu durumun hâlen “genel hayata etkili afet” kapsamında değerlendirilmemesi hangi idari ve teknik gerekçelere dayanmaktadır?
2. Bir ilin ana ulaşım arterinin tamamen devre dışı kalması ve eş zamanlı olarak diğer hatların da sel nedeniyle kapanması karşısında, Hakkâri'nin afet kapsamına alınmaması idari bir ihmal olarak değerlendirilmekte midir?
3. Yurttaşların iş makineleriyle taşınmak zorunda kalması gibi olağanüstü durumlar yaşanırken, neden önceden planlanmış bir alternatif ulaşım, tahliye ve lojistik erişim planı devreye sokulmamıştır?
4. AFAD ve ilgili birimler tarafından, heyelanların başladığı ilk günlerden itibaren herhangi bir erken uyarı, risk iletişimi ve kriz hazırlık planı uygulanmış mıdır?

5. Kontrollü geçiş sürecinden tam kapanma sürecine geçilmesi sırasında, yurttaşların sağlık, gıda ve acil hizmetlere erişiminin kesintiye uğramaması için hangi acil müdahale ve koordinasyon tedbirleri alınmıştır?
6. Aynı bölgede her yağış sonrası benzer afetlerin yaşanması, afet yönetimi süreçlerinde kurumsal öğrenme ve risk azaltma mekanizmalarının işletilmediğini göstermekte midir?
7. İl düzeyinde afet ve kriz yönetimi kapasitesine ilişkin olarak Bakanlığınızca herhangi bir idari inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?
8. Hakkâri'de afet risklerinin srekliplik arz ettiği açıkken, neden bütüncül, uzun vadeli ve dirençlilik temelli bir bölgesel afet yönetim planı hâlen hayata geçirilmemektedir?
9. Derecik-şemdinli karayolu ile bu hat zerindeki Yaylapınar ve Boğazköy mevkilerinde meydana gelen sel ve taşkınlar sonucu ulaşımın kesintiye uğraması ve yurttaşların olağan dışı yöntemlerle taşınmak zorunda kalması karşısında, bu bölgeye özgü yerel afet müdahale, tahliye ve alternatif ulaşım planlarının yetersiz kaldığı değerlendirmesine katılıyor musunuz; bu zafiyetin giderilmesine yönelik somut bir yeniden yapılandırma planı bulunmakta mıdır?